

Posudek oponenta práce na diplomovou práci:

Tomáš Johanovský: Nové městské hry a jejich hráči

Diplomová práce Tomáše Johanovského se věnuje problematice městských her, tedy poměrně novodobému fenoménu, prozatím nepříliš známému odborné i laické veřejnosti. Téma městských her má nepochybně sociologicky velký potenciál a z práce je znát, že se jím autor osobně zaobírá s velkým nadšením. Proto také podává velmi ucelený a podrobný výklad typologie městských her včetně jejich historie; samotnou povahu, pravidla i originální prvky těchto novodobých aktivit pak v jednoduché podobě rámuje kontextem sociologické teorie města a městského prostředí, stejně jako je srozumitelně staví do opozice vůči klasickým teoriím her. Autorovi proto rozhodně nelze upřít (mohu-li si dovolit generalizovat z jednoho příkladu) sociologickou citlivost vůči partikulárním sociálním fenoménům a schopnost odhalit jejich potenciál pro sociologickou analýzu procesů probíhajících v moderní společnosti. Bohužel však musím podotknout, že tento potenciál se podle mého názoru diplomantovi nepodařilo vytěžit.

Po poměrně slibném úvodu pasáží zasazujících fenomén městských her do kontextu sociologických teorií her a „krátce“ také města (s. 10 – 32), následují dvě rozsahem dominantní kapitoly seznamující čtenáře se základními znaky, pravidly a následně variantami městských her (s. 36 - 60). Je třeba říci, že v této – dominantní pasáži – se jakákoli explicitní souvislost se sociologií neobjevuje. Jakkoli je to čtení zajímavé pro čtenáře patřícího do většiny těch, kterým zůstává sféra městských her prozatím utajena, jde ve skutečnosti o čistý popis her jako takových, nikoli jejich sociologicky relevantních aspektů. Poslední kapitola věnovaná případové studii jedné z uskutečněných her, bohužel, tento deficit nenapravuje. I v ní se po naprosto dominantní část četby čtenář dozvídá o formálních pravidlech, průběhu, organizaci atp., sociologicky založených nebo relevantních míst je zde poskrovnu; a pokud již jsou, omezují se – v kontextu tematického zaměření celé práce – na triviality typu věkového složení hráčů této konkrétní hry. Příznačné je, že tematu sociologickému alespoň určitým způsobem (analýze výsledků dotazníkového šetření, přesněji řečeno ankety), které se v průběhu čtení textu stále více začíná rýsovat jako vrchol sociologické dimenze celé práce, je věnováno cca 5 stránek. Ani analýza dotazníkového šetření, a co je horší - ani kapitola Závěr, se však nevrací k teoretickým východiskům, neprovádí sociologickou analýzu fenoménu městských her jako takových, nenavrhuje hypotézy o jejich významu, místě v současných společnostech, nepokouší se vysvětlit například ani skutečnost, že se jim věnují

v drtivé většině lidé mladí, že velmi pravděpodobně jen určitá – a jaká tedy - část z nich (a nemám tím na mysli faktografické vysvětlení, že vysokoškoláci na hraní zkrátka mají více času než ostatní...), atd. atp.

Budiž autorovi ke cti, že v závěru alespoň deklaruje vědomí toho, že vyčerpání sociologicky zvolený tematický prostor se mu nemůže v této fázi podařit a že ten si zaslouží další pozornost. V podstatě je proto nutné přiznat, že většinu cílů práce se autorovi v práci podařilo naplnit: (cit. ze s. 8) „...přiblížit tento jev odborné veřejnosti.“, „...rozcestník k mnoha dalším zdrojům,“ „přiblížit pestrou realitu městských her...“, „představit jednu z nejkomplexnějších městských her, která v České republice proběhla.“ Po mém soudu se však nepodařilo realizovat cíle v podobě: „...sociologické analýzy rozmanitých her...“ ani „Veškeré poznatky zasazujeme do zavedené sociologické a ludologické teorie...“ Ostatně největším problémem práce podle mne není nenaplnění těchto cílů, nýbrž úplná absence záměru provést skutečně sociologickou analýzu fenoménu městských her v současné společnosti (byť třeba i jenom české), tzn. jaký je jejich význam, jakou hrají roli, jaký mají potenciál z hlediska procesů vývoje moderní společnosti, jaký typ lidí je hraje a jaký se skrývá společenský potenciál v tomto, vyjádřením jakých potřeb lidí/skupin/společnosti městské hry jsou, jaké plní ve společnosti/komunitě/pro jedince funkce atd. atp. Je mi jasné, že není-li takový cíl stanoven, formálně může obhajoba tuto výtku smést ze stolu. Ovšem klíčovou otázkou pro mne zůstává, zda pak taková práce vůbec splňuje klíčový požadavek na diplomovou práci v oboru sociologie...

V kontextu výše uvedeného se pak možná mohou jako trivialita jevit vtíravé otázky po hloubce sociologické dimenze autora uvažování, které se vynořují po přečtení některých závěrů z empirického pozorování:

„Na základě těchto údajů můžeme konstatovat, že průměrný věk hráčů městských her se postupně zvyšuje.“ (s.77) – toto autor vyvozuje z nereprezentativních, málo početných a vzájemně neporovnatelných anket v rámci dvou her a v podstatě na základě té prosté skutečnosti, že mezi nimi byla časová prodleva 8 měsíců...

„Můžeme tedy říci, že tyto odpovědi odpovídají tomu, s čím hráči do hry vstupovali a že hra splnila jejich očekávání.“ (s.79) – nikde ovšem nebylo zjišťováno, s čím hráči do hry vstupovali a jaká byla jejich očekávání, resp. autor alespoň provedení takového šetření nikde nezmiňuje.

Mé výtky, vznesené k diplomové práci Tomáše Johanovského, jsou zásadního charakteru. V principu jde o to, zda je práce vůbec sociologická, zda - a případně kde - se v ní objevuje sociologická analýza, v čem se vlastně skrývá dimenze sociologického poznání, které by měla diplomová práce v oboru sociologie přinést.

Nicméně současně vnímám, předložená práce vykazuje určité parametry a kvality odborného textu. Autor by proto podle mne měl dostat šanci na uvedené výtky reagovat před odbornou komisí a mít možnost svou práci jakožto adekvátní diplomovou práci v oboru sociologie osobně obhajovat.

Klasifikaci diplomové práce proto ponechám pro tuto chvíli otevřenou.

Jiří Vinopal, 25. 1. 2012